

En kort biografi om Imam ash-Shafi'i

De flesta historiker anser att ash-Shafi'i föddes i Gaza i Palestina – detta är den överväldigande majoritetens uppfattning bland dem som skrivit biografier om islamiska rättslärda. Det finns dock en annan uppfattning som säger att han föddes i Asqalan (Ashkelon), som ligger ungefär 16 km från Gaza.

Majoriteten av historikerna som diskuterat hans härstamning uppger att han var av qurayshitisk-muttalibitisk börd, och hans fullständiga namn var Muhammad ibn Idris ibn al-Abbas ibn Othman ibn Shafi' ibn as-Sa'ib ibn Ubayd ibn Abd Yazid ibn Hashim ibn al-Muttalib ibn Abd Manaf. Hans härstamning möter alltså Profetens (frid och välsignelse vare över honom) i Abd Manaf.

Källorna är eniga om att han levde som fattig föräldralös. Han memorerade den heliga Koranen, och hans skarpa intelligens visade sig i hans förmåga att memorera snabbt. Efter att ha memorerat Koranen började han memorera Profetens (frid och välsignelse vare över honom) hadither. Han älskade haditherna och blev ivrig att samla dem; han lyssnade på hadithlärdas återberättelser och memorerade dem, och sedan nedtecknade han dem – ibland på lertavlor och ibland på pergament. Han besökte registreringskontoret för att samla kasserat material att skriva på.

Han begav sig ut till ödemarken och stannade hos stammen Hudhayl. Han berättade själv: *Jag lämnade Mecka och stannade hos Hudhayl i ödemarken för att lära mig deras språk och ta till mig deras seder, ty de var de mest värtaliga av araberna. Jag följde med dem när de flyttade och stannade när de stannade.* Han memorerade så mycket av hudhayli-poesin och -historien att al-Asma'i – som var känd som en framstående arabisk språklärd – sade: *Jag korrigerade vad jag memorerat av Hudhayls poesi genom att lyssna på en ung man av Quraysh som reciterade den; hans namn är Muhammad ibn Idris.*

Ash-Shafi'i sökte kunskap i Mecka hos de rättslärda och hadithlärdas som fanns där, och uppnådde en sådan hög kunskapsnivå att Muslim ibn Khalid az-Zinji gav honom tillstånd att utfärda fatwor och sade till honom: *O Abu Abdillah, det är dags för dig att utfärda fatwor.* Det var vid den tid då Imam Malik stod på höjden av sitt anseende. Ash-Shafi'i bestämde sig för att bege sig till Medina för att söka kunskap, men ville inte komma dit utan att ha läst något av Maliks verk, så han lånade ett exemplar av Al-

Muwatta' och läste det – det finns uppgifter om att han till och med memorerade det.

Ash-Shafi'i begav sig till Malik med ett rekommendationsbrev från Meckas guvernör. När Malik – som var mycket skarpsynt – såg honom sade han: *O Muhammad, frukta Allah och undvik synder, ty du kommer att bli mycket framstående. Allah har kastat ljus i ditt hjärta, så släck det inte med synd.* Ash-Shafi'i läste sedan Al-Muwatta' för honom ur minnet på några dagar, och Malik uttryckte sin beundran för hans välläsning och korrekta grammatik.

När Malik dog och ash-Shafi'i kände att han förvärvat goda kunskaper inom olika områden, beslöt han sig för att söka arbete för att försörja sig. Det hände sig att Jemens guvernör vid den tiden kom till Hijaz, och några qurayshiter talade med honom och bad honom ta med sig ash-Shafi'i, vilket han gjorde. Ash-Shafi'i utnämndes till guvernör i Najran, där han upprättade rättvisa och styrde rättvist.

Ash-Shafi'i anklagades för att vara en alawit (en anhängare av Alis ättlingar, som vid den tiden var motståndare till abbasiderna), och Harun ar-Rashid beordrade att en grupp om nio alawiter samt ash-Shafi'i skulle arresteras och föras till honom. De nio avrättades, men ash-Shafi'i skonades tack vare sitt vältaliga och övertygande försvar samt Muhammad ibn al-Hasans vittnesmål till hans förmån. Han kom till Bagdad under denna prövning år 184 AH, vid trettio-fyra års ålder. Kanske lät Allah denna prövning drabba honom vid denna tid för att han skulle återvända till kunskapssökande och inte fortsätta söka maktpositioner.

Ibn Hajar sade: Malik ibn Anas var den mest framstående rättslärda i Medina, och ash-Shafi'i lärde av honom. Den mest framstående rättslärda i Irak var Abu Hanifa, och ash-Shafi'i lärde av hans lärjunge Muhammad ibn al-Hasan och studerade många böcker med honom. Därmed förvärvade han kunskap från både *ahl ar-ra'y* (Abu Hanifas anhängare) och *ahl al-hadith* (Maliks anhängare), och på den grunden lade han upp allmänna riktlinjer och principer för rättsvetenskap – ett område där hans framstående ställning erkändes av både dem som höll med honom och dem som inte gjorde det.

Sedan återvände ash-Shafi'i till Mecka, där han undervisade i al-Haram al-Makki. Det var vid denna tid som Ahmad ibn Hanbal mötte honom.

Därefter begav sig ash-Shafi'i till Bagdad för andra gången år 195 AH och författade boken *Ar-Risalah*, i vilken han lade grunden för *usul al-fiqh*

En kort biografi om Imam ash-Shafi'i

(principerna för islamisk rättsvetenskap). Abd ar-Rahman ibn Mahdi hade bett honom skriva en bok som förklarade riktlinjerna för att härleda domar från Koranen, Sunna, lärda konsensus (*ijma'*) och analogt resonemang (*qiyas*). När Abd ar-Rahman ibn Mahdi läste den sade han: *Jag tror inte att Allah har skapat någon människa som honom.*

Sedan flyttade ash-Shafi'i till Egypten. Han berättade i vers:

Jag längtar till Egypten... men det finns ödemark och öken innan jag når dit. Jag vet inte om jag drivs mot rikedom och välgång, eller om jag drivs mot min grav.

Han uppnådde båda: rikedom, ett bekvämt liv, människors kärlek och hög ställning i Egypten – och dog sedan där den sista natten av månaden Rajab år 204 AH, vid femtiofyra års ålder. Hans grav finns där.

Dawud ibn Ali az-Zahiri sade:

Ash-Shafi'i besatt dygder och egenskaper som inte kombinerats hos någon annan: ädel börd, sund tro och övertygelse, ett generöst sinne, kunskap om vilka hadither som är autentiska och vilka som inte är det, och vilka som upphäver och vilka som upphävts. Han memorerade Koranen, Sunna och kalifernas biografier, och han skrev böcker i en vacker stil.

Ahmad ibn Hanbal (må Allah förbarma sig över honom) sade om honom:

Det återberättas från Profeten (frid och välsignelse vare över honom) att Allah i början av varje århundrade sänder en man som förnyar denna ummas tro och leder dem tillbaka till den rätta vägen. Omar ibn Abd al-Aziz kom i början av ett århundrade, och jag hoppas att ash-Shafi'i är den mannen i början av nästa.

Imam Ahmad sade också:

Ash-Shafi'i var som solen för denna värld och hälsan för kroppen. Finns det något som kan jämföras med dem eller ersätta dem?

Källa: Islam Q&A